
Vergaderjaar 2017–2018

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 1814

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 januari 2018

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan van de Raad Buitenlandse Zaken van 22 januari 2018.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H. Zijlstra

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD BUITENLANDSE ZAKEN VAN 22 JANUARI 2018

EIB-ontwikkelingsbank

Via de geannoteerde agenda over de Eurogroep en de Ecofinraad van 4 en 5 december 2017 (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1473) en de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking van 11 december 2017 (Kamerstuk 21 501-04, nr. 202) is uw Kamer reeds geïnformeerd over de mogelijke oprichting van een Europese Ontwikkelingsbank. De president van de Europese Investeringsbank (EIB) zal de Raad kort over dit voornemen informeren. Momenteel gaat jaarlijks ca. 10%, ofwel EUR 6 tot 7 miljard van de projectfinanciering van de EIB naar landen buiten de EU. Deze activiteiten zijn nu enigszins versnipperd binnen de EIB. Het is de bedoeling om deze financieringsactiviteiten van de EIB buiten de EU samen te brengen in een aparte entiteit binnen de EIB-groep. De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking zal uw Kamer in een aparte brief nader informeren over het voorstel tot oprichting van een Europese Ontwikkelingsbank en hoe dit zich verhoudt tot reeds bestaande instrumenten. Voor Nederland zijn efficiëntie, effectiviteit en samenspel van internationale (financiële) instellingen van belang. Nederland zal te zijner tijd een uitgewerkt voorstel onder andere aan deze criteria toetsen.

Post Cotonou

De Hoge Vertegenwoordiger en de Europese Commissie zullen de Raad informeren over het concept-onderhandelingsmandaat dat de Europese Commissie op 12 december 2017 uitbracht voor de onderhandelingen tussen de EU en de ACS-landen (79 landen in Afrika, Caraïben en Stille Oceaan) over een nieuwe Partnerschapsovereenkomst. Het Verdrag van Cotonou¹ dat nu de relatie met deze landen regelt, loopt op 28 februari 2020 af. In het verdrag is bepaald dat uiterlijk 1 september 2018 onderhandelingen moeten worden gestart over een vervolg. De Europese Commissie stelt voor dat de EU in de onderhandelingen inzet op een nieuw overkoepelend verdrag, met voor elk van de drie regio's een specifieke compact als protocol bij het verdrag. De *Sustainable Development Goals*, de Europese *Consensus on Development* van juni 2017 en de EU *Global Strategy* moeten centraal staan in het partnerschap, zo stelt de Europese Commissie voor.

Het kabinet verwelkomt de regiospecifieke benadering die de Europese Commissie voorstaat alsook de centrale plaats die de *Sustainable Development Goals* in het voorstel innemen. Het kabinet vindt het positief dat de Hoge Vertegenwoordiger een eerste discussie heeft gepland voor deze Raad. Het kabinet vindt dat in de relatie met de ACS-landen een intensieve politieke dialoog, samenwerking op het gebied van veiligheid en migratie (inclusief terug- en overname verplichtingen), en ontwikkelingssamenwerking en handel hand in hand dienen te gaan. De politieke en veiligheidsdimensie van het partnerschap tussen EU en Afrika is bijzonder belangrijk voor Nederland, vanuit het perspectief van mensenrechten en met oog op de aanpak van irreguliere migratie. Nederland zal het belang van naleving van afspraken benadrukken. Uw Kamer zal in een BNC-fiche nader worden geïnformeerd over het concept-onderhandelingsmandaat en de Nederlandse inzet.

Het concept-mandaat zal vervolgens besproken worden tijdens de informele Raad Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking van

¹ http://ec.europa.eu/development/body/cotonou/index_en.htm

20 februari 2018. Het is de bedoeling dat de EU-interne besprekingen over het conceptonderhandelingsmandaat in mei 2018 worden afgerond.

Libië

De Ministers van Buitenlandse Zaken zullen spreken over de huidige politieke situatie in Libië. De Hoge Vertegenwoordiger neemt eind januari deel aan een bijeenkomst over Libië van het Kwartet bestaande uit de Arabische Liga, Afrikaanse Unie, Verenigde Naties en Europese Unie. Tijdens deze bijeenkomst worden de gemeenschappelijke inzet en boodschappen van de internationale gemeenschap richting de Libische partijen verder gecoördineerd om te komen tot een politieke oplossing. Het door de VN onder leiding van VN-gezant Ghassan Salamé ondersteunde politieke proces is in beweging, maar heeft nog geen concreet onderhandelingsresultaat opgeleverd. Nederland volgt deze ontwikkelingen nauwgezet en ondersteunt, zowel bilateraal als in multilateraal verband (o.a. in EU en VN-Veiligheidsraad), de inspanningen van het Kwartet en van de VN om te komen tot een vreedzame, politieke oplossing en stabilisatie van Libië.

Nederland zal daarnaast wederom aandacht vragen voor de situatie van migranten in Libië. In dat licht verwelkomt het kabinet het werk van de EU-AU-VN Libië taskforce, opgericht tijdens de AU-EU Top van november 2017. Dankzij de gezamenlijke inspanningen hebben sinds de top al een groot aantal migranten terug kunnen keren naar hun landen van herkomst.

Verder zet Nederland zich, in nauwe afstemming met Duitsland, actief in binnen de VN Veiligheidsraad voor het aanpakken van mensenhandelaren- en smokkelaars actief in Libië.

MOVP

De Ministers van Buitenlandse Zaken zullen spreken over de recente ontwikkelingen ten aanzien van het Midden-Oosten Vredesproces (MOVP). Hierbij wordt van gedachten gewisseld over de inzet van de EU, mede naar aanleiding van het Amerikaanse besluit ten aanzien van Jeruzalem, de resolutie die in de Algemene Vergadering van de VN is aangenomen over de status van Jeruzalem op 21 december jl. en de uitspraken van de Amerikaanse president Trump over het mogelijk korten van financiële bijdragen aan de Palestijnen. Het kabinet verwijst hierbij tevens naar de Kamerbrief over het Amerikaanse besluit om Jeruzalem als hoofdstad van Israël te erkennen van 9 januari jl. (Kamerstuk 23 432, nr. 444). De Minister van Buitenlandse Zaken tijdens de Raad verslag doen van zijn reis naar Israël en de Palestijnse Autoriteit (9–11 januari 2018).

Het kabinet is bezorgd over de ontwikkelingen ter plaatse, waaronder uitbreiding van nederzettingen en geweldplegingen. Nederland steunt de Hoge Vertegenwoordiger in haar inzet om als EU een betrouwbare en voorspelbare partner van beide partijen te blijven en samen met de Kwartetpartners (EU, VS, Rusland en VN) en regionale partners zich in te blijven zetten voor een twee-statenoplossing. Een vacuüm in het vredesproces is in niemands belang en kan leiden tot verdere escalatie. Positieve stappen, zoals een stop op verdere uitbreiding van nederzettingen door Israël en veroordeling en tegengaan door de Palestijnse Autoriteit van geweld en haatzaaien tegen Israël, kunnen helpen het onderling vertrouwen te herstellen. Het kabinet zal hierop bij partijen blijven aandringen. Deze inzet zal tevens centraal staan in de inbreng van het Koninkrijk in het driemaandelijks open debat in de VN Veiligheidsraad over het MOVP op 25 januari 2018.

De Hoge Vertegenwoordiger organiseert bij de Raad voorts een informele ontmoeting met de Palestijnse president Abbas, nadat bij de vorige Raad op 11 december jl. een vergelijkbare bijeenkomst plaatsvond met de Israëlische premier Netanyahu. Dit zal een gelegenheid zijn om bovenstaande boodschappen over te brengen en van gedachten te wisselen over het MOVP, intra-Palestijnse verzoening alsmede de relatie tussen de EU en de Palestijnse Autoriteit.

VN Veiligheidsraad januari 2018

Het kabinet zal in de maandelijkse geannoteerde agenda van de RBZ aandacht besteden aan de ontwikkelingen in de VN-veiligheidsraad waarvan het Koninkrijk der Nederlanden vanaf 1 januari jl. lid is.

Prioriteiten Voorzitterschap

Voornaamste prioriteiten van het Kazachse voorzitterschap (maandvoorzitter VN Veiligheidsraad in januari 2018) zijn Centraal-Azië (Afghanistan) en non-proliferatie/massavernietigingswapens.

Op 19 januari 2018 zal een Ministerieel debat over Afghanistan plaatsvinden, waaraan Minister Zijlstra namens het Koninkrijk zal deelnemen. Het Koninkrijk is penvoerder voor de resolutie waarmee het mandaat van VN-missie UNAMA moet worden verlengd in maart van dit jaar. De Minister zal tijdens het debat aandacht vragen voor het belang van en Nederlandse ervaringen met de geïntegreerde benadering in Afghanistan, inclusief het aanpakken van grondoorzaken van conflict, opbouw van instituties, mensenrechten (in het bijzonder ook de positie van vrouwen en meisjes) en de rechtsstaat. Op initiatief van het Koninkrijk veroordeelde de VN Veiligheidsraad eerder in januari dit jaar de recente aanslagen in Afghanistan.

Afrika

De VN Veiligheidsraad besteedt deze maand veel aandacht aan Afrika, met onder meer besprekingen over Zuid Sudan, Darfur, Somalië, West-Afrika en de situatie in de Democratische Republiek Congo. Ook Mali/MINUSMA staat op de agenda, met speciale aandacht voor de voortgang van het vredesproces en de samenwerking met de pas ingestelde G5 Sahel Joint Force. Het Koninkrijk zal daarbij ook blijvend het belang benadrukken van het aanpakken van irreguliere migratie.

Midden-Oosten/Azië

Naast Afghanistan, MOVP en Libië spreekt de VN Veiligheidsraad deze maand over Syrië (chemische wapens, politiek en humanitair). Het Koninkrijk zal in de Veiligheidsraad de Syrische autoriteiten oproepen mee te werken aan de lopende onderzoeken van de OPCW (de Organisatie voor het Verbod op Chemische Wapens) en zal nastreven om plegers van ernstige misdrijven ter verantwoording te roepen, onder meer via steun aan het *International Impartial and Independent Mechanism* («Syrië bewijzenbank»). Ook zal het Koninkrijk oproepen tot het bewerkstelligen van verbeterde humanitaire toegang en een politieke oplossing voor het in Syrië.

Europa/Westelijk Halfrond

Naar verwachting wordt deze maand het mandaat van de VN-missie in Cyprus (UNFICYP) verlengd. Het Koninkrijk zal instemmen met een verlenging van het huidige mandaat en zal eenwordingsonderhande-

lingen steunen. Het is belangrijk dat de stabiliteit op het eiland wordt bewaard.

Ook staat Colombia op de agenda. Het Koninkrijk vroeg aandacht voor het belang van volledige implementatie van de vredesovereenkomst met de FARC en het opnieuw instellen van een staakt-het-vuren met guerrillabeweging ELN. Dat verliep op 9 januari jl. Vlak daarna pleegde de ELN verschillende aanslagen op pijpleidingen in Colombia.

Iran/DPRK/sancties

Zoals bekend is het Koninkrijk voorzitter van het Noord-Korea (DPRK) sanctiecomité. In die hoedanigheid zal Minister Zijlstra deelnemen aan een door de VS en Canada georganiseerde conferentie in Vancouver van 15–17 januari 2018, die in het teken staat van het vinden van een oplossing voor de oplopende spanningen met Noord-Korea.

Tot slot staat deze maand in het teken van Iran. Het Koninkrijk trapte het lidmaatschap af in het door de VS geïnitieerde debat over Iran op 5 januari jl. met een oproep tot respect voor fundamentele vrijheden en mensenrechten.